

2 april 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Broeders Franciscanen
Bleijerheide

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 27 juni 2013. Op zowel 25 juli 2013 als ook op 17 oktober 2013 zijn brieven (met bijlagen) ontvangen van mr. Weller.

Op 7 november 2013 heeft de KLAC advies uitgebracht inzake de klacht van klager tegen aangeklaagde. De KLAC heeft geadviseerd de klacht deels niet gegrond te verklaren.

Mr. T.W.H.M. Weller heeft op 27 november 2013 (ingekomen op 28 november 2013) namens klager een bezwaarschrift ingediend tegen vernoemd advies. De bijzondere kamer heeft op 14 januari 2014 het bezwaar gegrond verklaard.

Op 13 maart 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de klacht opnieuw is behandeld en waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met de heer G.J.J.M. Klabbers (KLOKK). Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Klager werd bijgestaan door mr. Weller, voornoemd.

Namens aangeklaagde is niemand verschenen, nu de Congregatie van de Broeders Franciscanen Bleijerheide geen kerkelijk verantwoordelijke meer heeft.

Met instemming van klager is aan dr. H.P.M. Kreemers, secretaris van de Commissie-Deetman, bijzondere toegang verleend.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. De vader van klager is jong gestorven. Vermoedelijk is klager daarom in 1961, hij was toen tien jaar oud, door zijn moeder op het internaat [naam] in [plaats] (hierna: het internaat)

geplaatst. Klager heeft daar tot 1964 verbleven. Hij is daar geconfronteerd met fysiek en psychisch geweld. Ook is klager seksueel misbruikt door aangeklaagde.

2.2. Aangeklaagde was de ziekenbroeder van het internaat en werd ook wel '[bijnaam]' genoemd. Aangeklaagde onderzocht jaarlijks alle leerlingen. Zij moesten dan op hun pols blazen. Aangeklaagde betastte daarbij hun geslachtsdeel. Dat deed aangeklaagde ook iedere keer wanneer klager bij hem kwam voor een behandeling. Het betasten gebeurde steeds, ook al was er geen enkele reden voor een onderzoek aan de geslachtsdelen. Uit de door klager overgelegde rekeningen blijkt dat hij tien keer door aangeklaagde is 'behandeld'.

Klager is ook eens erg ziek geweest. Hij had hoge koorts en moest een aantal dagen op de ziekenzaal verblijven. Aangeklaagde nam gedurende die periode dagelijks de temperatuur van klager op. Daarbij betastte hij uitgebreid de billen en anus van klager en duwde ook zijn vingers in de anus voordat hij de thermometer er in deed. Gedurende die periode van ziekte heeft klager aangeklaagde (samen met een andere broeder) ook eens aan zijn bed zien staan. Hij had van aangeklaagde pilletjes gekregen waarvan hij totaal versuft was. Klager had de dagen daarna pijn aan zijn anus en vermoedt daarom dat aangeklaagde iets bij hem heeft gedaan en wel dat aangeklaagde hem heeft verkracht.

2.3. Door het misbruik, de manipulatie en het geweld op het internaat kende klager na de tijd die hij daar had doorgebracht zichzelf en zijn gevoel niet. Dat heeft hem jarenlang parten gespeeld. Klager was in zijn puberteit heel opstandig. Zijn studie ging niet goed en hij kon geen autoriteit verdragen. Klager is uiteindelijk van de MAVO afgestuurd en geen enkele school wilde hem nog toelaten. Hij heeft langere tijd rondgezworven en geleefd in kelders en leegstaande panden. Hij heeft als een hippie geleefd, marihuana gebruikt en bijna een psychose gekregen. Klager heeft nooit harddrugs willen gebruiken. In het contact met meisjes was klager heel onzeker en hij vond het moeilijk om contacten te leggen. Hij was erg bang voor afwijzingen en heeft steeds problemen gehad met het onderhouden van langdurige relaties. Zijn ervaringen op het internaat zijn als een schaduw over zijn verdere leven blijven hangen.

2.4. Klager wil een oprechte erkenning van hetgeen hem is aangedaan. Daarnaast wil hij dat maatregelen worden genomen tegen degenen die toen verantwoordelijk waren en nu nog posities bekleden binnen de Congregatie. Klager stelt verder prijs op een financiële compensatie.

3. De beoordeling

3.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

3.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

3.3. Er zijn bijna vijftig jaar verstreken sinds de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de

gebeurtenissen die klager schetst, en waartoe de KLAC niet reeds op 7 november 2013 tot een gegrondverklaring heeft geadviseerd, hebben plaatsgevonden en wel dat aangeklaagde klager meerdere malen heeft bedwelmd en vervolgens heeft verkracht.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft geschreven en toegelicht. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de gegrond verklaarde klachten met zaaknummers 2011 T 553, 2011 T 574, 2013 T 984, waarin eveneens wordt gesproken over het bedwelmen met een etherlap, dan wel een pilletje, waarna zij bij het wakker worden jeuk en pijn aan de anus hadden. Ook in die zaken is aannemelijk geacht dat aangeklaagde deze klagers heeft verkracht.

3.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas tien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

3.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

3.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

4. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 2 april 2014 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, De heer prof. dr. H.B.M. van de Wiel en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.